

Zjednodušený návod na vypracování cvičení pro jednotky sboru dobrovolných hasičů

Vypracoval mjr. Ing. Martin Řehák

I. Druhy cvičení

Dle platné legislativy (rok 2010) rozlišujeme tyto druhy cvičení:

Prověřovací cvičení:

- a) jednotek PO je určeno k prověření připravenosti a akceschopnosti jednotek PO, k prověření požárního řádu obce, k prověření dokumentace zdolávání požárů, havarijních plánů nebo k ověření součinnosti mezi jednotkami PO a dalšími složkami IZS; součástí tohoto cvičení může být i vyhlášení cvičného požárního poplachu,
- b) IZS je určeno k ověření přípravy složek IZS k provádění záchranných a likvidačních prací, k prověření havarijních plánů nebo k ověření součinnosti mezi jednotkami PO a dalšími složkami IZS; součástí tohoto cvičení může být i vyhlášení cvičného poplachu pro složky IZS.

Taktické cvičení:

- a) jednotek PO je určeno k ověření schopností velitelů jednotek PO a štábu řídit jednotky PO a k ověření znalosti území, pro které byla jednotce PO s územní působností stanovena územní působnost; provádí se za účelem přípravy jednotek PO nebo štábů na zdolávání požárů nebo záchranné práce při mimořádných událostech; jde především o cvičení zaměřená na taktickou úroveň řízení zásahů jednotek PO; taktická cvičení organizují velitelé jednotek PO v souladu s ročním plánem pravidelné odborné přípravy,
- b) IZS je určeno k ověření přípravy složek IZS a orgánů, podílejících se na provedení a koordinaci záchranných a likvidačních prací při mimořádné události

II. Oprávnění k nařízení prověřovacího a taktického cvičení a schvalování dokumentace cvičení

1) Prověřovací cvičení:

- a) **jednotek PO** je oprávněn nařídit a dokumentaci schválit
 - generální ředitel HZS ČR nebo jeho zástupce,
 - ředitel HZS kraje nebo jeho zástupce,
 - ředitel územního odboru HZS kraje nebo jeho zástupce,
 - velitel jednotky a příslušníci, kteří v rámci výkonu státního požárního dozoru jsou pověřeni kontrolovat akceschopnost jednotky PO,
 - starosta obce pro jednotku, kterou obec zřídila,
 - statutární zástupce právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby pro jednotku, kterou zřídily,
- b) **IZS** je oprávněn nařídit a dokumentaci schválit
 - ministr vnitra,
 - generální ředitel HZS ČR,
 - hejtman kraje,
 - ředitel HZS kraje.

2) Taktická cvičení:

- a) **jednotek PO** je oprávněn nařídit a dokumentaci schválit
 - ředitel územního odboru HZS kraje v případě, že se do taktického cvičení zapojují dvě a více jednotek PO,
 - ředitel HZS kraje, pokud cvičení svým rozsahem přesáhne územní působnost územního odboru HZS kraje,
 - velitel jednotky pro svoji jednotku
- b) **IZS** je oprávněn nařídit a dokumentaci schválit
 - ministr vnitra,
 - generální ředitel HZS ČR,
 - hejtman kraje,
 - ředitel HZS kraje.

pozn: Cvičení složek IZS má jiný režim, než cvičení jednotek PO. JSDH obce si nemohou dělat cvičení se složkami IZS.

Cvičení okrsku:

- v případě cvičení jednotek SDH v okrsku je **třeba souhlasu všech starostů obcí**, jejichž jednotky se cvičení zúčastní, neboť velitelé jednotek mohou dělat cvičení jen pro svou vlastní jednotku. Dále je potřeba prokonzultovat náklady na cvičení.

III.

Dokumentace prověřovacího cvičení

Dokumentaci prověřovacího cvičení zpracovává prověřující orgán zpravidla formou písemné přípravy. Závazným obsahem písemné přípravy (plánu prověřovacího cvičení) je zejména:

- a) cíl cvičení,
- b) místo a termín (datum a čas) provedení cvičení,
- c) námět cvičení včetně jeho rozsahu,
- d) způsob provedení cvičení,
- e) materiálně-technické zabezpečení cvičení,
- f) technika, jednotky PO,
- g) časový harmonogram,
- h) bezpečnostní opatření.

IV.

Dokumentace taktického cvičení

Doporučený rozsah dokumentace taktického cvičení (zpracovává ten, kdo pořádá cvičení):

- a) **záměr taktického cvičení** - je výchozím dokumentem, který stanovuje základní rámec taktického cvičení a je podkladem pro zpracování následné dokumentace cvičení; zpracovává se v textové podobě a závazně obsahuje
 - cíl cvičení,
 - námět cvičení včetně jeho rozsahu,
 - jméno a příjmení osoby odpovědné za organizaci cvičení,
 - místo a termín (datum a čas) provedení cvičení,
 - seznam zúčastněných jednotek,
 - úkoly pro jednotky PO,

b) organizační pokyn - je pracovním dokumentem, který stanovuje pravidla pro přípravu taktického cvičení a organizační zabezpečení vlastního průběhu cvičení; zpracovává se v textové podobě a zpravidla obsahuje

- přehled osob odpovědných za provedení cvičení, zejména řídicího cvičení odpovědného za průběh cvičení a dodržení námětu,
- ustavení pracovních skupin pro zabezpečení přípravy cvičení a jmenování konkrétních osob odpovědných za přípravu podkladů pro plán provedení cvičení,
- organizaci materiálního, technického a finančního zabezpečení cvičení včetně opatření k přípravě prostoru provedení cvičení,
- organizaci přípravy řízení cvičení a vydání pokynů k zabezpečení přípravy cvičících,
- harmonogram přípravy cvičení,
- přípravu jednotek PO,
- organizaci pracovních porad,
- způsob vyhodnocení cvičení,

c) plán provedení taktického cvičení - je souhrnným prováděcím dokumentem vytvářejícím podmínky pro organizované provedení taktického cvičení, splnění stanovených cílů, procvičení všech zadaných úkolů a zabezpečení efektivního řízení cvičení; zpracovává se v textové podobě a závazně obsahuje

- cíl cvičení,
- místo a termín (datum a čas) provedení cvičení,
- seznam zúčastněných jednotek PO,
- námět cvičení (situace výchozí, všeobecná, zvláštní) včetně jeho rozsahu,
- etapy cvičení (způsob provedení),
- učební úkoly cvičících,
- časovou osu průběhu cvičení (činnost cvičících v souvislosti s předpokládaným časovým průběhem cvičení),
- grafickou (mapovou) část cvičení, popřípadě schémata (nasazení sil a prostředků a jejich rozmístění),
- bezpečnostní opatření,

d) hodnocení taktického cvičení - je dokumentem pro vyhodnocení stanovených cílů cvičení. Hodnocení předkládá řídicí cvičení po ukončení cvičení osobě nebo orgánu, který cvičení nařídil; zpracovává se v textové podobě a zpravidla obsahuje

- vyhodnocení splnění cílů cvičení,
- nedostatky,
- návrhy na opatření,

Při organizování prověřovacích a taktických cvičení jednotek PO se veškerá dokumentace připravuje (s výjimkou hodnocení) před provedením cvičení. Dokumentaci o společné odborné přípravě a o cvičení jednotek PO zpracovatel archivuje po dobu 5 let.

V.

Ostatní doporučení

Prověřovací a taktická cvičení se připravují a organizují takovým způsobem, aby bylo minimalizováno omezení vlastnických nebo uživatelských práv právnických, podnikajících fyzických a fyzických osob. V případě, že je takové omezení nevyhnutelné, projedná se s dotčenou osobou nejméně 24 hodiny před zahájením cvičení. Případnou náhradu za omezení těchto práv hradí orgán, který cvičení nařídil. Doporučuje se, aby organizátor cvičení před jeho zahájením měl písemný souhlas majitele nemovitosti s provedením cvičení

Škody vzniklé v souvislosti s prověřovacím a taktickým cvičením se hradí způsobem stanoveným právními předpisy.

VI. Příklady

Zúčastněné jednotky technika - tabulka

Zasahující složky	Dislokace	Technika	Počet osob
JPO I	jednotka xxx	CAS 15 2200/135 M2T AZ 30	1+3 1+1
JPO III	jednotka yyy	CAS 24 2500/400 S2Z	1+5
	jednotka zzz	CAS 24 3500/200 M2Z	1+3

Tabulka činnosti jednotek PO

Čas	Situace	Předpokládaná činnost složek IZS
00:00	Vznik MÚ	
00:01	Ohlášení o MÚ	OPIS – Přijetí zprávy o MU.
00:04	Vyhlášení poplachu pro jednotky	OPIS vyhláší poplach pro jednotku xxx,
00:06	Vyhlášení poplachu pro jednotky okresu Náchod	OPIS vyhláší poplach pro jednotku JSDH yyy, zzz
00:07	Zjištění zakouření objektu a únikových cest	
00:10	Průzkumem zjištěny osoby v ohroženém objektu a zahájení požárního útoku	JSDH xxx nasazuje dva útočné proudy
00:xx
00:xx

VII. Požadavky odborné rady velitelů

Odborná rada velitelů požaduje dokumentaci a vyhodnocení cvičení, aby bylo možno provést rozbor cvičení a zda-li byly splněny cíle cvičení.